Gazeta Krakowska.

Wychodzi codziennie oprócz niedziel i świąt uroczystych w Drukarni Stanisława Gieszkowskiego.

№ 140.

Kwartalnie kosztuje złr. 4 Konw. Mon. miesięcznie złotych sześć.

PIĄTEK 23 Czerwca 1848 roku.

OBSERWACYE METEOROLOGICZNE.

Dzień godzina		Bar. do 0° R. w miar. paryz.	Stop. ciepła pod. Reau.	Psychometr	Wiatr	Stan Atmosfery	Zjawiska nadzwyczajne i różne uwagi.
	6	27 5. 10	+17, 1	7 63	WPł. Wschodni słaby	Pogoda	
20	2	4, 96	21. 6	9 80	Zachodni ,,	Pogoda z Chmurami	Burza . Deszcz.
	10	4 43	14. 6	6 34	Zachodni ,,	Pogoda	

Wiadomości krajowe.

AUSTRYA.

Wiedeń 17 *Czerwca.* – Minister spraw wewnętrznych następującą odebrał depeszę telegraficzną z Kollina (w Czechach). Pociągiem kolei żelaznej który opuścił Pragę 17 wieczór nadeszła tu wiadomość, że bombardowanie miasta o godzinie 11 wieczór 16 zawieszoném zostało i przystąpiono do układów o kapitulacyą. Barrykady mają być już po większej części zniesione i dla wojska przystępne, oraz obsadzenie ich w części już dokonane. Rozpoczęło się również rozbrojenie studentów i ludu z wyjątkiem gwardyi Narodowéj, kommenderujący żąda wydania 14 wskazanych przez siebie osób jako zakładników. Pożar w mieście już ugaszony.

Gazeta Wiédeńska z d. 19 Czerwca umieszcza dwa manifesta cesarskie jeden do Kroatów i Sławaków, drugi do Grencerów. Użala się w nich cesarz nie bez goryczy na niewdzięczność Bana Jellachich jak równie na zaślepienie ludów które na tyle wyświadczonych dobrodziejstw odpowiadają buntem i rozruchem. J. C. Mość wzywa powstańców aby natychmiast spokojność przywrócili; zapewniając uległym przebaczenie, krnąbrnym zaś przykładne ukaranie. Ban zaś Jellachich za to, iż ponawiającym kilkakrotnie wezwaniom N. Pana nie uczynił zadosyć, ogłoszony zostaje buntownikiem, wszystkich swoich urzędów i godności pozbawionym i wezwanym do stawienia się natychmiast przed c. k. feldmarszałkiem Hrabowskim dla usprawiedliwienia się. Wszystkie władze cywilne i wojskowe zostają jednocześnie wezwane pod karą współwiny i nieuległości, do wypowiedzenia posłuszeństwa Banowi, i słuchania jedynie rozkazów feldmarszałka Hrabowskiego.

Ministeryum wojny otrzymało dzisiaj rapport urzędowy od feldm. Welden daty 15 b. m., według którego Treviso dniem wprzódy po 12 godzinném bombardowaniu poddało się. Korzyści z tego zwycięztwa są następujące: załoga z 4,000 ludzi złożona, obowięzuje się przez miesięcy 3 nie walczyć przeciw wojsku cesarskiemu i przejść pod dowództwem swoich oficerów za rzékę Po. Daléj 36 dział, mnóstwo broni, amunicyj i sprzętów wojennych zdobytych. Feldm. Bianchi który się był dostał w niewolę, odzyskał wolność, i feldmarszałek Welden kazał całemu wojsku swojemu z 8,000 ludzi złożonemu przed nim defilować. Feldm. Welden donosi zarazem o obsadzeniu Padwy przez korpus feldm. d' Aspre. Padwa była zupełnie ogołocona z włoskiego wojska i poddała się nie stawiwszy żadnego oporu. *(Gaz. Wié.)*

Wiadomości zagraniczne.

PRUSSY.

Berlin 16 *Czerwca.* Ministrowie Camphausen i Hansemann oświadczyli, iż w każdym razie pozostaną aż do załatwienia kwestyi konstytucyjnéj; pierwszy chce się zupełnie od politycznych spraw usunąć. Uwolnienie pp. Canitza, Szwerina i Arnima jeszcze nie nastąpiło z strony królewskiéj; wątpią jednak aby ci panowie zniewoleni zostali do pozostania. Poczęści osobiste okoliczności, poczęści przypisywane im barwy arystokratyczne, nie zaś wczorajsze przegłosowanie w izbach, zniewoliło tych panów do cofnięcia się. Mówią, iż pp. Hochstätter, Landenberg i Dahlmann obejmą opuszczone Teki. Francuzkie poselstwo, według udzielonych mu instrukcyj zajmuje się mianowicie kwestyą Polską, w zupełnie umiarkowanym sposobie. Stosunki Szwecyi i Rossyi w kwestyi Szleswig-Holsztyńskiéj codziennie są dwuznaczniejsze, zwłaszcza że Rossya Danią pieniędzmi zaopatrzyła — mówią o wielu milionach; jednak oświadczenie Palmerstona, że każde wprost mieszanie się w tę sprawę, za *casus belli* uważać będzie — wstrzymuje nie co nieprzyjaciół Niemiec. Rzecz jednak ta, odsłania się w swoich tajnikach, że mądrzy Anglicy mają ochotę sami ustalić się na Zundzie. Od wielu dni ministrowie Szwerin, Arnim i Canitz nie ukazują się w zgromadzeniu.

— *Dnia* 18 *Czerwca.* —

Na wczorajszém posiedzeniu sejmu ustawodaw-

czego zajmowano się głównie wypadkami dnia 14 b. m. o których urzędowe sprawozdanie całą prawie sesyą zajęło. W końcu jéj prezes Rady ministrów oznajmił zgromadzeniu, iż ministrowie hr. Schwerin v. Arnim i hr. Canitz podali się do dymissyi, i że dotychczas tylko miejsce tego ostatniego obsadzoném zostało przez zamianowanie hr. Schreckenstein ministrem wojny; wezwał zatém zgromadzenie p. Camphausen, aby posiedzenia swoje do przyszłego wtorku odroczyło, na co zezwolono. W bocznych salach gmachu posiedzeń mówiono, iż nadeszło z strony Rossyi urzędowe wypowiedzenie wojny Prusom. Pogłoska ta wszelako zdaje nam się bardzo nieprawdopodobną. Przedmiotem powszechnych rozmów jest obecna Kryzys ministeryalna; z obiegających dotąd list ministeryalnych najpodobniejszą do prawdy zdaje nam się być następująca: Camphausen prezes rady, Auerswald minister spraw duchownych i oświecenia, Milde finansów, Pinder spraw wewnętrznych, Hansemann robót publicznych, Usedom spraw zagranicznych, do tego ostatniego wydziału wskazują niektórzy Xięcia Lichnowskiego. Utrzymują, iż pp. Milde i Rudbertus byli wczoraj u dworu w Poczdamie, i że mają niebawnie wstąpić do nowego składu ministeryum.

Poznań 16 *Czerwca.* Od kilku dni część ludności tutejszéj sprzyjająca sprawie niemieckiej, w niemałéj jest obawie aby tu nie wkroczyli Rossyanie jako przyjaciele, słychać bowiem ciągle o ruchach wojska nad granicą, a wolność nasza niemogłaby okropniejszego ponieść ciosu jak przez przyjacielskie wkroczenie Rossyan Inna część naszéj ludności, chętnieby przyjęła Rossyan; byleby się tylko ubezpieczyć od Polaków, nic przeciwko temu nie ma, aby im otwarto wolnych Niemiec podwoje.

Listy prywatne z Warszawy donoszą, iż na zasadzie cesarskiego ukazu wszyscy więźnie w cytadeli osadzeni, wypuszczeni zostali na wolność.— Ci zaś których wysłano do Syberyi zostali ułaskawieni i na koszt rządu wrócą do kraju.

Pod samym Toruniem wojsko pruskie rzuciło most łyżwowy na Wiśle, pięć mil powyżéj uczynili to samo Rossyanie. *(D. P.)*

Szczecin 15 *Czerwca.* Wiadomość o zbliżaniu się mass wojsk Rossyjskich powiększają się i codziennie na prawdziwości zyskują. Nasze granice tak dobrze jakby były otwarte dla nieprzyjaciela, nie ulega żadnéj wątpliwości, iż wrazie napadu, nieprzyjaciel wkroczy nad Odrę a kontrybucya, którą Wrangel w Jutlandyi opuścić musiał, przez Rossyjskie bagnety w naszych wschodnich prowincyach wybraną zostanie. (G. Wr.)

B E L G I A.

Bruxella 14 *Czerwca.* Reforma wyborów podwoiła liczbę wyborców. Nowi wyborcy zaciągnęli się wszyscy pod chorągiew konstytucyi i postępu, a liberalno-konstytucyjni kandydaci, jako prawdziwi reprezentanci woli i życzeń ludu, niezmierzoną większością głosów, ogłoszonemi zostali. Bruxella daje dobry przykład postępu. Kandydaci *stowarzyszenia liberalnego* otrzymali głosów od 4600-3500, podczas gdy kandydaci *przymierza* zaledwo od 300 do 800 głosów liczyli. Reakcyjni ani raz do walki nie odważyli się wystąpić. Rezultat obliczenia głosów, wywołał niezmierne okrzyki radości. Niektóre bulletyny zawierają wyrazy: Żadnéj rzeczypospolitéj! W Antwerpii zwycięztwo liberalistów niemniéj było świetném. (P. S. A.)

F R A N C Y A.

Paryż 12 *Czerwca.* — Ludwik Bonaparte jest bardzo mało znaczącém zjawiskiem teraźniejszego czasu, który jedynie wspomnieniami swojego stryja stał się w połowie wyniosłością odurzony, i ztąd chce być wielkim człowiekiem. Silnym on jest jednak przez swój kapitał, któren doszedł do 60 milionów franków i przez swoje familijne nazwisko; tak piérwsze jako i drugie posiada władzę czarodziejską, któréj ani Henryk V. ani xiążę Joinville nie mają, i to jest pewna, że chociażby był najżarliwszym republikaninem, mógłby zostać sztandarem jakiego stronnictwa, któreby mogło rzeczypospolitéj koniec położyć. — Właśnie w téj chwili grzmi marsz jeneralny. Jedna część robotników ma być przekupioną przez Joinvilla, druga przez Henryka V., trzecia przez Bonapartego, co nie powinno zadziwiać przy braku chleba robotników i przy olbrzymich bogactwach pretendentów do korony. Może przeto przyjść do wojny domowéj. —Władzca jednak posiadający ród i tytuły, nie mógłby się tu utrzymać długo. Usposobienie w Paryżu jest przestraszające, a jeszcze więcéj w prowincyach Zdaje się jednak, że w żadnym razie Francya nie utrzyma się bez pomocy Niemiec.

— *Dnia* 13 *Czerwca.* —

Buchez jako refferent w biórze co do wyboru Ludwika Napoleona w departamencie Sekwany, wnosi o unieważnienie tegoż, gdyż przez to *wszedłby* do Zgromadzenia nie obywatel, lecz xiążę, nowy pretendent, szukający w państwie swoich korzyści. Niech dziś uda się xięciu Ludwikowi Bonapartemu, więc przy najpierwszych wyborach zgłosi się xiążę Joinville i także wybranym zostanie, nakoniec przybędzie także i xiążę Bordeaux. Rzeczpospolita przeto zostanie placem walki trzech do czterech pretendentów z ich stronnictwa. Kto nie kocha swojéj ojczyzny, może głosować za przypuszczeniem Ludwika Bonapartego. (G. Wr.)

— *Dnia* 14 *Czerwca.* —

Członkowie klubu Union wnieśli petycyą do Zgromadzenia narodowego o nieuznanie wyboru Ludwika Bonapartego, gdyż tenże jako obywatel szwajcarski wybranym być nie może.

Będący w Vincennes 4 pułk artylleryi, w skutek nagłego rozkazu ministra wojny, przeniósł się na prowincyą. Pułk ten w r. 1836 przeszedł w Strazburgu na stronę Ludwika Bonapartego.

— *Dnia* 15 *Czerwca.* —

W krótkim czasie okazało się tu 5 Bonapartystowskich dzienników: *Konstytucya*, czyli dziennik neapolitańskiéj Rzeczypospolitéj; *Orzeł; Republikański Napoleon*; *Napoleońska Trybuna* i *Napoleonien.*

Przeliczenie robotników w warsztatach narodo-

wych, kończy się. Według ministeryalnych donieść, liczba zatrudnionych w tychże wynosi 114,000. Prócz nie pochodzących z Paryża, mają być i takowi wydalani, którzy jakikolwiek inny mają dochód. Nowe przyjęcia mogą tylko mieć miejsce, na mocy wydać się mających zasad przez Zgromadzenie narodowe.

Według doniesień z Algeru, panuje pomiędzy arabami wielkie wzburzenie; wzywają napowrót swego „sułtana" Abdel-Kadera. (P. S. A.)

ANGLIA.

Londyn 12 *Czerwca.* — Lordowie skarbu, w skutek wezwania posła duńskiego, wydali rozkaz do wszystkich celnych urzędów królestwa, niedozwalania żadnych transportów broni i innych potrzeb wojennych do niemiec; skoro będzie przekonanie, iż takowe przeciw duńskiemu rządowi użytemi być mają. W krótce przedtém ogłosiły dzienniki angielskie o wygotowanych już obstalunkach broni przez rząd duński. (G. Wr.)

— *Dnia* 13 *Czerwca.* —

Telegraf mówi o naczelniku chartystów O' Connorze, iż zasługuje raczéj na umieszczenie w Bedlam, niż w izbie prawodawczéj. Takowi samolubni i chciwi zaszczytów ludzie, należą do najgorszych nieprzyjaciół wolności. (P. S. A.)

WŁOCHY.

Neapol 31 *Maja.* Gwardya narodowa nie zostanie wprzód uorganizowaną, dopóki izby nie wydadzą prawa ogólnego dla tejże w okresie całego królestwa. Podczas posiedzeń parlamentu, gwardya obywatelska z sąsiednich okolic, służbę w stolicy odbywać będzie.

W ostatnich dniach uczyniono tu wielki błąd polityczny, rozkazując wszystkim Sycylijczykom nie będącym urzędnikami, w ciągu trzech dni Neapol opuścić; późniéj jednak rozkaz ten odwołano, a innym wydano konsulom, aby flaga sycylijska nie była uznawaną. Rozkaz ten sprawił wielkie zamieszanie pomiędzy Sycylijczykami, którzy zgromadziwszy się tegoż jeszcze wieczora, dla złożenia protestu ministrom francuzkiemu i angielskiemu, przeciwko temu rozkazowi.

Sądzono wczoraj, iż król otrzymał bardzo nieprzyjemne wiadomości, pomiędzy któremi i tę, że wojska w Bolonii stojące, nie powracają. Oddziały zaś znajdujące się jeszcze w naszych granicach, powróciły. Wszystkie te nieprzyjemności, sprowadziły na króla napady nerwowe, w skutek których wczoraj wieczór do powtórnego puszczenia krwi uciec się musiał. (G. w. W.)

— *Dnia* 4 *Czerwca.* —

Dziś odchodzą do Kalabryjskich brzegów wiele statków parowych, z 5 do 6 batalionami, nie tyle dla zmuszenia téj prowincyi do biernego oporu, o ile dla przeszkodzenia zamierzonemu napadowi przez uzbrojone hufce Sycylijczyków. — Uzbrojenia w arsenale morskim i w wojsku lądowém trwają ciągle, Neapol i garnizonowe miejsca okoliczne pełne są żołnierzy, których jednak większa część na odzież i uzbrojenie oczekuje. Za bohaterskie czyny w d. 15 maja, pomiędzy wszystkie oddziały wojsk, udział tamże mających, rozdzielono krzyże honorowe i medale. Każdy z Szwajcarskich pułków otrzymał takowych krzyżów do 150, pułki zaś gwardyi i liniowe nie więcéj nad 50. (G. Wr.)

Krater Wezuwiusza wyrzuca strumienie żaru i ognia na wszystkie strony.

Donoszą, iż prawie w wszystkich prowincyach zaprowadzają rządy tymczasowe, aby się od stolicy odłączyć, czyli raczéj aby władzę królewską ograniczyć na samym Neapolu. Kilka deputacyj przybyło do naszéj stolicy z prowincyj, z żądaniami: żadnéj rzeczypospolitéj, jedynie tylko konstytucyi z 29 Stycznia z poprawkami z 3 Kwietnia; ustawodawczéj izby, złożonéj z deputowanych, którzy przed 15 Maja wybranemi zostali, a co do tego żadnych nowych wyborów; reorganizacyą gwardyi Narodowéj w sposób jak była pierwéj; wydalenie Szwajcarów z królestwa, a nareszcie oddanie twierdz gwardyi Narodowéj.

To jest pewną, że król bardzo jest złego humoru i dwa statki parowe zawsze są gotowemi, aby wrazie potrzeby ułatwić jego ucieczkę.

Ankona 3 *Czerwca.* Wczoraj w południe lud zdarł herby Neapolitańskie z mieszkania konsula, a włoczywszy po ulicach na placu tracenia złoczyńców podeptał nogami i spalił na stosie. Poczém nastąpiła spokojność.

W d. 2 Czerwca przybyło tu z Wenecyi 16 dział i 2 moździerze, które rzeczpospolita przysłała w darze, dla wzmocnienia naszych warowni. (G. w. W.)

Rzym 3 *Czerwca.* Najważniejsze paragrafy nowego prawa o druku, są następujące:

1) Ogłaszanie dzieł przez druk, wolne jest od wszelkiéj cenzury, z zastosowaniem jednak objętych niniejszym Motu proprio przepisów. 2) wszelkie druki (tak typograficzne jako i litograficzne) mają być zaopatrzone rokiem wydania, drukarni i drukarza nazwiskiem zaopatrzone. 3) Żadna drukarnia nie może być otworzoną, bez poprzedniego wprzód na 14 dni zawiadomienia o tém gubernatora. 4) Przekraczający to rozporządzenie, ulega karze więzienia od jednego dnia do miesiąca, lub karze pieniężnéj 30—60 skudów. Wydrukowane egzemplarze zostają skassowane. Równejże karze ulega i handlujący temiż. 5. Drukarz ma przed ogłoszeniem przedstawić jeden egzemplarz dzieła należącym do tego władzom. Publiczne biblioteki mają także jak i dotąd po jednym otrzymać egzemplarzu. — Co się zaś tyczy dziennikarstwa, oznajmia Motu proprio: każdy papiezki poddany, znajdujący się w pełném używaniu praw obywatelskich, jako też i każda w państwie kościelném prawna, moralna korporacya, posiada prawo wydawania jakiegokolwiek dziennika lub pisma peryodycznego. Każdy dziennik musi mieć odpowiedzialnego dyrektora. Takowy ma być papiezkim poddanym. Dyrektor i wydawca mogą być także w jednéj i téj saméj osobie. Minister spraw wewnętrznych czuwa nad dziennikarstwem. 19) każde zelżenie przez druk dotyczące religii, dobrych obyczajów, kościoła i jego sług, ma być karane więzieniem od 6 do 12 miesięcy i karą pieniężną do 100 skudów. 20) kto świecką zwierzchność Papiéża, sposób jego obioru, obecną formę

rządu, drukiem wyszydza, ulega karze więzienia od 3 do 6 miesięcy, lub płaci 30—60 skudów. Jako też kto Papieża lub kardynałów czyni odpowiedzialnym za czyny rządu, kto zagranicznych xiążąt i ich uwierzytelnionych posłów, ajentów, wysoką rzymską radę państwa i deputowanych szkaluje. 21) K' przeciwko obecnym prawom podburza za pomocą druku, ulega trzechmiesięcznemu więzieniu. 24) zakazuje się ogłaszania niedokładnych sądowych dyskussyj i t. d. Cenzura kościelna jaka była dotąd, pozostaje z małemi odmianami. Odnosi się do wszelkich teologicznych umiejętności. (P. S. A.)

Wenecya 3 Czerwca. Rząd tymczasowy Wenecyi ma zwołać zgromadzenie deputowanych téj prowincyi, które to zgromadzenie ma zadecydować czyli przy obecnych politycznych okolicznościach natychmiast lub też po ukończeniu wojny, rozstrzygnie się, czy prowincya Wenecyi ma pozostać niezależną, lub też przyłączyć się do Piemontu.

Rząd tymczasowy w Medyolanie ogłosił postanowienie prowincyj Medyolanu, Brescii, Walteliny i Pawii, według którego większością głosów przyłączają się do Sardynii; stanowcze jednak rozstrzygnienie co do ustalenia formy i zasad nowo konstytucyjnéj monarchii pod dynastyą Sabaudzką, pozostawia się mającemu być zwołanemu *Assemblea Contituente* (!) (G. w. W)

PRZYJECHALI DO KRAKOWA

Od dnia 20 do dnia 21 Czerwca.

Marszycki Eustachy, Dzieduszycka Teodozya hr., Poloński Józef, Altmann Wojciech, Rej Karolina hr., Arnold Alojzy Xiądz, z Galicyi.

Wyjechali z Krakowa.

Marynowski Józef, do Galicyi; — Zagurski Alexander ob., do Pruss.

Doniesienie Urzędowe.

Nro 2482.

Kundmachung.

Wegen Versteigerung der Brennholz-Vorräthe auf der k. k. Montan-Herrschaft Jaworzno im Krakauer Gebiethe.

Von dem k. k. Montan Wirtschaftsamte zu Niedzieliska bei Jaworzno werden am 26ten, 27ten und 28ten Juni d. J. die am Ufer des Przemsza Flußes aufgeklafterten Brennholz Vorräthe bestehend beiläufig
in 290 Klaftern Kiefern Scheiterholzes,
„ 740 „ „ Prügelholzes und
„ 290 „ „ Astholzes
im öffentlichen Versteigerungswege entweder Parthien oder Klafterweise unter folgenden Bedingungen veräußert werden:

1. Wird zu dieser Versteigerung Jedermann zugelassen, der sich bei der betreffenden Versteigerungs Commission mit der Zahlungsfähigkeit ausweisen kann, und als Reugeld den 10ten Theil des Ausrufspreises von derjenigen Holzquantität, die er zu erstehehn wünscht.

2. Ist der Ersteher verpflichtet, das erstandene Holzquantum gleich baar der Versteigerungs Kommission zu bezahlen, und das ganze Quantum binnen vierzehn Tagen von dem Lagerungsplatze abführen zu laßen.

3. Das Klafterholz besteht aus 36" langen Scheitern, Prügeln und Ästen und jede Klafter ist mit 6" Übermaaß aufgeschlichtet.

4. Der Ausrufspreis für die ältern Brennholz-Vorräthe ist folgender:
Für eine N. Ö. Klafter Kiefer Scheiterholz mit 2 fl. 15 Xr.
Für eine N. Ö. Klafter Kiefer Prügelholz mit 1 fl. 48 Xr.
Für eine N. Ö. Klafter Kiefer Astholz mit 1 fl. 30 Xr. und für die im heurigen Jahre aus Dörlingen erzeugten neuen Vorräthe
Für eine N. Ö. Klafter Kiefer Scheiterholz mit 3 fl. 15 Xr.
Für eine N. Ö. Klafter Kiefer Prügelholz mit 2 fl. 30 Xr.
Für eine N. Ö. Klafter Kiefer Astholz mit 2 fl.

Kauflustige werden hievon mit dem Beisatze in Kenntniß gesetzt, daß die fragliche Brennholzversteigerung am Ufer der Przemsza und zwar:
oberhalb Jeleń am 26 Juni,
unterhalb „ „ 27 „ und
bei Wysoki Brzeg am 28 Juni
dieses Jahres, jedesmal um 9 Uhr (neune) Vormittags Stunde vorgenommen werden wird.

Von der k. k. vereinten Salinen und Salzverschleiß Administration.

Wieliczka am 8ten Juni 1848.

Doniesienie prywatne.

Wochenrapport.

Vom 12 bis incls. 18 Juni d. Mts, sind auf der Kr. Oberschlesischen Eisenbahn:
2,125 Personen } befördert worden.
4,013 Centner Fracht }
Die Einnahme betrug fl. 2,393 Xr. 7.

Rapport tygodniowy.

Od 12 go do 18go Czerwca włącznie przewieziono Koleją żelazną Krakowsko Górno-szląską:
2,125 osób i
4,013 centnarów frachtu.
Dochód wynosił Złr. 2,393 grajc. 7.